

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
Academia de Științe a Moldovei, Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte
Secția Științe Exacte și Inginerești
Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Institutul Patrimoniului Cultural, Chișinău
Centrul Mitropolitan de Cercetări T.A.B.O.R., Iași, România
Complexul Muzeal Național *Moldova* Iași, România
Universitatea de Stat *Dimitrie Cantemir*, Chișinău
Biblioteca Națională din Lituania
Institutul de Etnologie din Lvov, Academia Națională de Științe a Ucrainei
Muzeul Național de Istorie a Moldovei
Biblioteca Științifică *Andrei Lupan* (Institut)
Universitatea Tehnică din Moldova, Facultatea Urbanism și Arhitectură
Primăria comunei Montereale Valcellina, Italia
Universitatea *1 Decembrie 1918* din Alba-Iulia, România
Muzeul Municipal Iași, România
Muzeul *Ștefan cel Mare*, Vaslui, România

**PATRIMONIUL CULTURAL DE IERI –
IMPLICAȚII ÎN DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII
DURABILE DE MÂINE**

**YESTERDAY'S CULTURAL HERITAGE –
CONTRIBUTION TO THE DEVELOPMENT
OF A SUSTAINABLE
TOMORROW'S SOCIETY**

**КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ ПРОШЛОГО –
ВКЛАД В РАЗВИТИЕ СТАБИЛЬНОГО
ОБЩЕСТВА В БУДУЩЕМ**

**CONFERINȚĂ ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
DEDICATĂ
ZILELOR EUROPENE ALE PATRIMONIULUI**

**Program și rezumatele comunicărilor
Chișinău, 23-24 septembrie 2019**

Conferință științifică internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine” (ediția I), proiect 19.00059.06.20F/ MS, Direcția strategică „Patrimoniul național și dezvoltarea societății”

Comitetul științific: Liliana CONDRATICOVA, doctor habilitat în studiul artelor și culturologie, doctor habilitat în istorie, conferențiar cercetător (Academia de Științe a Moldovei) – președinte; Nicoleta VORNICU, doctor habilitat în arte vizuale, Centrul de Cercetări T.A.B.O.R (Iași); Ludmila COJOCARU, doctor în istorie, Institutul Patrimoniului Cultural, Universitatea de Stat din Moldova (Chișinău); Tatiana BUJOREAN, lector universitar, Facultatea Industrie Ușoară a Universității Tehnice din Moldova; Sidonia-Elena TEODOR-RESCU, doctor în arhitectură (București); Senica ȚURCANU, doctor în istorie, Complexul Național Muzeal *Moldova* (Iași); Elena PINTILEI, director Biblioteca Națională a Republicii Moldova (Chișinău); Renaldas GUDAUSKAS, doctor, director Biblioteca Națională a Lituaniei; Aurelia HANGANU, doctor habilitat în filologie, rector Universitatea de Stat *Dimitrie Cantemir*; Mariana ȘLAPAC, membru corespondent al AȘM, doctor habilitat în studiul artelor, Institutul Patrimoniului Cultural; Svetlana COJOCARU, membru corespondent al AȘM, doctor habilitat în informatică (AȘM); Victor MORARU, membru corespondent al AȘM, doctor habilitat în științe politice (AȘM); Natalia PROCOP, doctor în studiul artelor și culturologie (AȘM, IPC); Aliona GRATI, doctor habilitat în filologie, Biblioteca Municipală *B. P. Hasdeu*, Chișinău; Daniel DUMITRAN, doctor în istorie, Universitatea *1 Decembrie 1918* (Alba-Iulia); Constantin MANOLACHE, doctor habilitat în științe politice, Biblioteca Științifică *Andrei Lupan* (Institut).

Comitetul organizatoric: Liliana CONDRATICOVA, doctor habilitat în studiul artelor și culturologie, doctor habilitat în istorie (AȘM) – președinte; Elena PINTILEI, Biblioteca Națională a Republicii Moldova – copreședinte; Nicoleta VORNICU, doctor habilitat în arte vizuale, Centrul de Cercetări T.A.B.O.R (Iasi) – copreședinte; Natalia PROCOP, doctor în studiul artelor și culturologie (AȘM, IPC); Tatiana BUJOREAN, lector universitar, Facultatea Industrie Ușoară a Universității Tehnice din Moldova; Mariana RUSU, cercetător științific Biblioteca Științifică *Andrei Lupan*; Olga MATASARI, șef cabinet Ambasada Armeniei în Republica Moldova (Chișinău); Livia ȘIRBU, Centrul de Arheologie, cercetător științific, Institutul Patrimoniului Cultural; Ghenadie ȘIRBU, cercetător științific, Institutul Patrimoniului Cultural; Diana NICORICI, Universitatea de Stat din Moldova; Evelina BUJOREAN (arhitect, Olanda); Alina OSTAPOV, Universitatea Tehnică din Moldova; Lidia VÎRȚAN, Academia de Științe a Moldovei; Boris GHENCEA, Academia de Științe a Moldovei; dr. Adelina DODON, Secția științe exacte și ingineresti (AȘM); Marina MIRON, Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova; Ludmila ȘIMANSCHI, Institutul de Filologie.

Responsabil de ediție și redactor: *Liliana Condraticova*

Design, concept și redactare tehnico-artistică: *Liliana Condraticova*

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

„Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”, conferință științifică internațională (2019; Chișinău). Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine = Yesterday's cultural heritage – contribution to the development of a sustainable tomorrow's society = Культурное наследие прошлого – вклад в развитие стабильного общества в будущем : Conferință științifică internațională dedicată zilelor europene ale patrimoniului : Program și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 23-24 septembrie 2019 / com. șt.: Liliana Condraticova (președinte) [et al.] ; com. org.: Liliana Condraticova (președinte) [et al.]. – Chișinău : BNRM, 2019. – 114 p.

1 disc optic electronic (CD-ROM ; 700 Mb ; 52x speed) : sd., col.; în container, 15 x 15 cm. – Titlu preluat de pe eticheta discului. – Cerințe de sistem: Windows OS, HDD 64 Mb, PDF Reader.

Antetit. : Acad. de Științe a Moldovei, Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte, Secția Științe Exacte și Inginerești, Bibl. Naț. a Rep. Moldova, Inst. Patrimoniului Cultural, Chișinău [et. al.]. – Tit. paral. : lb. rom., engl., rusă.

ISBN 978-9975-3290-4-0.

[008+02](082)=135.1=111=161.1

P 44

© Liliana Condraticova

Олег БОЛЮК

Кандидат искусствоведения,
Институт народоведения Национальной академии наук Украины
E-mail: oleh.bolyuk@gmail.com

КОНТУРНАЯ ПОЛИХРОМНАЯ РЕЗЬБА КАК ЛОКАЛЬНЫЙ МАРКЕР ЭТНИЧЕСКОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ ЗАПАДНЫХ УКРАИНЦЕВ

В украинском декоративном искусстве резьба по дереву занимает одно из основных мест. Среди распространенных видов художественной резьбы: объемной, рельефной, контррельефной, плоскостная наиболее разветвленная на подвиды. Относительно новым ее подвидом, возникшим в первой трети XX ст., считается контурная полихромная резьба, творческие практики которой встречаются лишь в Западной Украине. Особенность ее состоит в определенных поэтапных приемах декорирования. Она простая в подготовке поверхности (шлифовка, тонирование темным бейцем, покрытие лаком, полировка), требует минимального инструментария (один-два полукруглых в сечении резца), которыми вырезают необходимый контурный рисунок, завершается работа раскраской вырезанных мест анилиновыми красками.

Яркие желтая, синяя, красная, белая, зеленая краски аналогичны полихромии геометрических узоров вышивки, предметов ткачества, украшений из бисера Восточной Галичины и Северной Буковины. Среди наиболее распространенных мотивов считаются универсальные элементы декора – ромбы, косые кресты, треугольники.

Этот подвид резьбы встречается в церковном убранстве (престол, tetrapod, аналой, алтарная преграда, кресты, киоты), предметной среде жилищ (рамы, шкапулки, альбомы). К редкостным примерам изделий, на которых изображена патриотическая символика, относятся плакетки, кресты с гербом и флагом Украины. Их датировка исторически связанная из конспиративными сопротивлениями сознательных украинцев польскому шовинизму времен «пацификации», московскому большевизму 1945–1991 гг., а в последствии – со времени обретения Независимости Украины, – является одним из способов художественного оформления изделий на патриотичную тематику.

Таким образом, контурную полихромную резьбу, которая принадлежит к особенностям художественной культуры украинцев и не известна соседним народам, по праву можно считать локальным маркером этнической идентичности.